

Ak, opera!

Aicinu paceļot pa Itāliju! Viena no skaistākajām tās pilsētām ir Venēcija. Tieši šajā pilsētā 1637. gadā tika atklāts pirmais plašākais publikai pieejamais operteātris *Teatro San Cassiano*.



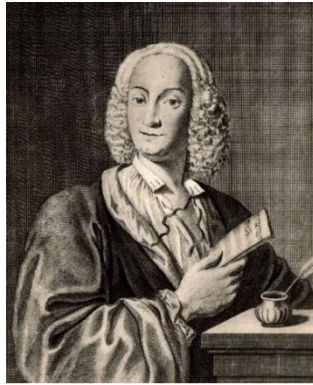
Bet gandrīz pēc simts gadiem Venēcijā jau bija ļoti daudz operteātru. Kāds kungs (Joahims Neimecs) 1721. gadā aprakstīja savus iespaidus šādi: “Operas te rāda katru dienu. Iesākas izrādes 7.00 vakarā, beidzas 11.00. Tad lielākā daļa apmeklētāju dodas uz ballēm, maskarādēm. Operu izrāžu laikā valda liels troksnis, īpaši skaļi ir gondoljēristi, kurus operās ielaiž par velti. Bīstami ir sēdēt zālē, jo šie gondoljēristi mēdz arī splaut no balkona uz zemāk sēdošajiem. Ja kāds skatītājs aizdedzina sveci, lai varētu izlasīt operas libretu, seko splāviens.”

Kā var redzēt, publika bija neaudzināta, prasīga un nepacietīga. Tai visu laiku vajadzēja jaunus iespaidus. Tādēļ labākā gadījumā notika tikai divi vai trīs operas mēģinājumi, un tad sekoja pāris izrādes. Ja izdevās atkārtot vienu izrādi 6 reizes, tas jau bija daudz. Izskanējušās operas ļoti drīz aizmirsa. Komponistam atkal bija jāraksta jauna un jauna opera.

Tā piemēram Alesandro Skarlati (*Alessandro Scarlatti*; 1660-1725) 40 gadu laikā uzrakstīja 115 operas, bet Antonio Vivaldi (*Antonio Lucio Vivaldi*, 1678-1741), kā pats vienā vēstulē draugam rakstīja, ir sacerējis 94 operas, kaut tagad ir zināmas tikai 50.



A. Skarlatti



A. Vivaldi



L. A. Predjerī

Ir saglabājusies liecība par izklaidēm operas izrādes laikā. Romā komponista Luka Antonio Predjerī (*Luca Antonio Predieri*, 1688-1767) operas (“Sofonisba”) izrādes laikā (1722. gadā) savā starpā sāka sacensties vēl pavisam jaunais septiņpadsmitgadīgais kastrāts Farinelli (īstajā vārdā *Carlo Broschi*, 1705-1782) ar orķestra trompetistu, kurš pavadīja dziedājumu.

Sākumā publikai likās, ka abi mākslinieki tikai draudzīgi sacenšas. Bet abi iekarsa ne pa jokam. Viņu improvizācijas kļuva arvien tehniski spožākas, ar žilbinošām pasāžām, līdz beidzot abi vienlaicīgi ir raidījuši vienu garu skaņu.

Publika jau paspēja sadalīties atbalstītāju nometnēs, kurš tad no abiem mūziķiem ilgāk varēs izspēlēt vai izdziedāt iesākto, neievelkot plaušās elpu?!

Trompetists, domādams, ka Farinelli jau ir paguris, pirmais apklusā. Taču Farinelli, it kā speciāli, lai parādītu, ka viņš pirms tam ir tikai iesildījies, tagad uzsāka savu muzicēšanu. Uz tās pašas elpas viņš ir vīterojis kā putns debesīs, bez atelpas. Tikai publikas sajūsminātās ovācijas viņu ir apklusinājušas.

1994. gadā ir uzņemta filma par šo dziedoni - “Farinelli Il Castrato”. Mūziķa biogrāfiskie dati gan filmā ir diezgan brīvi traktēti. Taču par filmas māksliniecisko kvalitāti liecina fakts, ka tā ir ieguvusi “Zelta globusu” un nominēta “Oskaram”.